

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Φιλοσοφίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό (1ος κύκλος - Επίπεδο 6 EQF)		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΦΥ.10	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Εαρινό (2025-2026)
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Σύγχρονη Φιλοσοφία II: Ηπειρωτική Φιλοσοφία		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις και σεμινάριο ανάγνωσης κειμένων	3	5	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης, γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Ειδικού υποβάθρου / ειδίκευσης (Σύγχρονη - Ηπειρωτική Φιλοσοφία)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Δεν υπάρχουν τυπικά προαπαιτούμενα. Συνιστάται: Ιστορία Νεότερης Φιλοσοφίας ή/και Σύγχρονη Φιλοσοφία I.		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (κατόπιν συνεννόησης, δυνατότητα αξιολόγησης στα Αγγλικά).		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	Υπό κατασκευή		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

<p>Μαθησιακά Αποτελέσματα <i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</i> <i>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης • Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β • Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων
<p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο/η φοιτητής/τρια θα είναι σε θέση να:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Περιγράφει τις βασικές θέσεις του Γερμανικού Ιδεαλισμού (ιδίως του Χέγκελ) ως προετοιμασία για νεότερα ρεύματα της ηπειρωτικής φιλοσοφίας. • Αναλύει και συγκρίνει κεντρικές έννοιες: υποκειμενικότητα, ελευθερία, ύπαρξη, ιστορικότητα, ζωή, συνείδηση, αποβλεπτικότητα, σωματικότητα, δομή/σημείο, διαφορά. • Ερμηνεύει πρωτογενή κείμενα (Hegel, Kierkegaard, Sartre, Bergson, Husserl, Heidegger, Merleau-Ponty κ.ά.) με εργαλεία φιλοσοφικής ανάλυσης.

- Εφαρμόζει φαινομενολογική περιγραφή, υπαρξιακή ανάλυση και δομική/μεταδομική ανάγνωση σε συγκεκριμένα φιλοσοφικά προβλήματα.
- Αναπτύσσει τεκμηριωμένα επιχειρήματα γραπτώς και προφορικά, με ορθή χρήση ορολογίας, παραπομπών και δευτερογενούς βιβλιογραφίας.
- Αξιολογεί κριτικά συγκλίσεις και αντιθέσεις μεταξύ φαινομενολογίας, υπαρξισμού, δομισμού/μεταδομισμού και αποδόμησης.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

.....

Άλλες...

.....

Το μάθημα αποσκοπεί ιδίως στις εξής γενικές ικανότητες:

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών (και με χρήση ΤΠΕ).
- Αυτόνομη οργάνωση μελέτης.
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής - ανάπτυξη τεκμηριωμένης επιχειρηματολογίας.
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον (γλωσσολογία, ανθρωπολογία, ψυχολογία, λογοτεχνική θεωρία).
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και ακαδημαϊκή δεοντολογία.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σύντομη επισκόπηση του Γερμανικού Ιδεαλισμού (με έμφαση στον Χέγκελ) ως θεωρητική προετοιμασία για βασικά ρεύματα της ηπειρωτικής φιλοσοφίας του 19ου-20ού αιώνα: υπαρξισμός, φιλοσοφία της ζωής, φαινομενολογία, δομισμός/μεταδομισμός και αποδόμηση. Το μάθημα συνδυάζει ιστορική τοποθέτηση, εννοιολογική ανάλυση και προσεκτική ανάγνωση πρωτογενών κειμένων.

Ενδεικτικό πρόγραμμα θεματικών ενοτήτων (13 εβδομάδες):

1. Εισαγωγή: τι σημαίνει «ηπειρωτική φιλοσοφία» - μέθοδοι, ρήξεις και βασικά προβλήματα.
2. Από τον Καντ στον Γερμανικό Ιδεαλισμό (συνοπτικά) - το έδαφος για τον Χέγκελ.
3. Χέγκελ I: συνείδηση και αυτοσυνείδηση - αναγνώριση (κύριος/δούλος).
4. Χέγκελ II: διαλεκτική, αρνητικότητα, ιστορικότητα - από τον Χέγκελ στους μετα-Χεγκελιανούς.
5. Κίρκεγκωρ: άγχος, επιλογή, «άλμα» - πρόδρομος του υπαρξισμού.
6. Σαρτρ I: ελευθερία, κακή πίστη, βλέμμα του Άλλου (με αναφορές στον Χάιντεγκερ).
7. Μπερξόν: διάρκεια, δημιουργία, κριτική στον μηχανιστικό ντετερμινισμό.
8. Χούσερλ: αποβλεπτικότητα, εποχή/αναγωγή, φαινομενολογική μέθοδος, ζωή-κόσμος.
9. Χάιντεγκερ: είναι-στον-κόσμο, Dasein, φροντίδα, χρονικότητα, αυθεντικότητα.

10. Μερλώ-Ποντύ και υπαρξιακή φαινομενολογία: σωματικότητα, αντίληψη, διυποκειμενικότητα.
11. Δομισμός: γλώσσα και δομή (Saussure) - ανθρωπολογία (Lévi-Strauss).
12. Μεταδομισμός: Φουκώ (αρχαιολογία/γενεαλογία, εξουσία/γνώση), Μπαρτ κ.ά.
13. Αποδόμηση: Ντερριντά (διαφορά, ίχνος, γραφή) - ανακεφαλαίωση και εφαρμογές.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</p>	<p>Πρόσωπο με πρόσωπο (διαλέξεις). Υποστηρικτικό υλικό και ανακοινώσεις μέσω e-class.</p>											
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</p>	<p>Χρήση πλατφόρμας e-class για διαφάνειες, αναγνώσματα, ανακοινώσεις, εργασίες και φόρουμ συζήτησης. Χρήση ψηφιακών βιβλιοθηκών.</p>											
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</p>	<p>Δομή: σύντομη διάλεξη - συζήτηση/κλείσιμο. Ενίοτε θα προτείνεται και πρωτογενές απόσπασμα.</p> <p>Φόρτος εργασίας (σύμφωνα με ECTS):</p> <table border="1" data-bbox="646 913 1302 1361"> <tr> <td>Δραστηριότητα</td> <td>Φόρτος εργασίας εξαμήνου (ώρες)</td> </tr> <tr> <td>Παρακολούθηση διαλέξεων/σεμιναρίου (13 x 3 ώρες)</td> <td>39</td> </tr> <tr> <td>Προετοιμασία εβδομαδιαίων αναγνώσεων/σημειώσεων</td> <td>86</td> </tr> <tr> <td>Προετοιμασία τελικής εξέτασης ή τελικής εργασίας</td> <td>25</td> </tr> <tr> <td>Σύνολο</td> <td>150 (5 ECTS)</td> </tr> </table>		Δραστηριότητα	Φόρτος εργασίας εξαμήνου (ώρες)	Παρακολούθηση διαλέξεων/σεμιναρίου (13 x 3 ώρες)	39	Προετοιμασία εβδομαδιαίων αναγνώσεων/σημειώσεων	86	Προετοιμασία τελικής εξέτασης ή τελικής εργασίας	25	Σύνολο	150 (5 ECTS)
Δραστηριότητα	Φόρτος εργασίας εξαμήνου (ώρες)											
Παρακολούθηση διαλέξεων/σεμιναρίου (13 x 3 ώρες)	39											
Προετοιμασία εβδομαδιαίων αναγνώσεων/σημειώσεων	86											
Προετοιμασία τελικής εξέτασης ή τελικής εργασίας	25											
Σύνολο	150 (5 ECTS)											
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<p>Γλώσσα αξιολόγησης: Ελληνικά (δυνατότητα Αγγλικών για ERASMUS κατόπιν συνεννόησης).</p> <p>Μέθοδοι και στάθμιση:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Τελική γραπτή εξέταση <p>Κριτήρια αξιολόγησης:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ακρίβεια κατανόησης θέσεων και εννοιών - ιστορική τοποθέτηση. • Συνοχή και πρωτοτυπία επιχειρηματολογίας - κριτική αποτίμηση. • Σαφήνεια γραφής/παρουσίασης και ορθή χρήση ορολογίας. • Ακαδημαϊκή δεοντολογία (ορθή τεκμηρίωση, αποφυγή λογοκλοπής). 											

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Εναλλακτικά Εγχειρίδια:

Μπενιέ, Ζαν-Μισέλ: *Ιστορία της Νεότερης και Σύγχρονης Φιλοσοφίας*. Έκδοση: 1η έκδοση/2023 - ISBN: 9786185806590 / Κωδικός Βιβλίου στον **Εύδοξο: 122093105**

Αριστείδης Μπαλλάς, Θεοδωρής Δημητράκος (επιμ.): *Κοινωνικές επιστήμες και επιστήμες του ανθρώπου: ο γαλλικός δρόμος της «έννοιας»* (Τόμος II). Έτος Τρέχ. Έκδοσης 2022 - ISBN: 9789605248871 / Κωδικός Βιβλίου στον **Εύδοξο: 112692521**

Μποχένσκι Ι.: *Ιστορία της σύγχρονης Ευρωπαϊκής Φιλοσοφίας (τόμος 20)*. Έκδοση: 1/2010 - ISBN: 9789605277086 / Κωδικός Βιβλίου στον **Εύδοξο: 41962548**

Προτεινόμενη βιβλιογραφία (ενδεικτική):

- G.W.F. Hegel, Φαινομενολογία του Πνεύματος.
- S. Kierkegaard, Φόβος και τρόμος - Η έννοια της αγωνίας.
- J.-P. Sartre, Το Είναι και το Μηδέν - Υπαρξισμός είναι ένας ανθρωπισμός.
- H. Bergson, Δοκίμιο για τα άμεσα δεδομένα της συνείδησης - Δημιουργική εξέλιξη.
- E. Husserl, Καρτεσιανοί διαλογισμοί - Ιδέες Ι.
- M. Heidegger, Είναι και χρόνος.
- M. Merleau-Ponty, Φαινομενολογία της αντίληψης.
- F. Saussure, Μαθήματα γενικής γλωσσολογίας.
- C. Lévi-Strauss, Δομική ανθρωπολογία.
- M. Foucault, Οι λέξεις και τα πράγματα - Επιτήρηση και τιμωρία.
- R. Barthes, Μυθολογίες - Η ηδονή του κειμένου.
- J. Derrida, Περί γραμματολογίας - Γραφή και διαφορά.